

UJ CIBBORA

Az Uj Cibbora Családszövetség képes gyermeklapja

MEGJELENIK HAVONTA HÁROMSZOR

SZERKESZTI ES KIADJA:
F. LÁSZLÓ MARCELLA

— Gyí te Fakó, gyí te Villám! — pat-
toztat ostorával Miska kocsis. A városból
mennek haza felé, ahova Istvánkát, a kis ur-

fit vitték beiratni a tudós tanár urakhoz.
Biz elkéstek egy kissé, már a hold is fenn van
az égen. No, de csak hazaérnek szerencsésen.

ARPÓSÁGOK — TARKÁSÁGOK

FELHÍVÁS A HÁTRALEKOS ELŐFIZETŐINKHEZ.

Kérjük hátralekos előfizetőinket, hogy elmaradt előfizetési díjait beküldeni mielőbb szíveskedjenek. Az Uj Cimbora létalapja az előfizetők pontosságától függ.

Oroszországban egy óriási repülőgép megépítését vették tervbe, amelynek szárnyai 63 méterre nyulnának ki. Maga a törzs 30 méter lenne. S nem csak hátófülkék, konyha, zeneterem és egyéb helyiségek lennének benne, de mozi, modern rádióátvitel, telefonközpont, szerkesztőség és nyomda is lenne benne.

HÖRCSÖG ÉS A HANGYA. (Lessing mese.)

Szegény, éhenkórász hangyák ti! — mondá a hörcsög pöffeszkedve, — hát érdemes-e az egész nyáron amnyit dolgozni s mégis oly keveset beszerezni?! Látnátok csak az én éleltáramat, azon aztán van mit nézni!

— Már ha csakugyan több van benne — felelé a hangya, — mint, amennyi neked szükséges: akkor igazán jól teszik az emberek, hogy kiásnak és kitakarítják kamrádat s életeddel lakoltatnak fősvény kapzsiságodért!

SAJTÓHIBA. Az Uj Cimbora elseji számában „A tenger csodás világáról“ szóló közleménybe ártalmatlan sajtóhiba csuszott be. Az első hasábnak alulról számított 11. sorában „dagák“ szó helyébe *algák* olvasandó. Az algák tengeri moszatok, melyek változatos virágalkjukkal és élénk színükkel tűnnek fel. A tenger sötét mélységeiben világító moszatok is vannak. De ezek villódzó fényüket a természettudósok feitevése szerint reájuk rakodott világító bakteriumoktól nyerik.

TALPAS ÉS BARNABÁS KALANDOS UTAZÁSA — REPÜLŐGÉPEN.

ez lesz a címe a szeptember 20.-iki számunkban kezdődő új regényünknek, — amelyet Teleki Dezső bácsi ír az Uj Cimborának s amely regényről így ír maga Dezső bácsi:

— Igazán különös elbeszélés ez a Maekó-utazás! Félig mese, félig valóság! **Mese keretében** járjuk be Európa északi felének egy részét, de azok az országok, vidékek, természeti tünemények vagy egyéb látnivalók, melyek képzeleti utunkba esnek, teljesen **meggyeznek a valósággal.**

Sok furcsa, izgalmas kalandon megy keresztül szegény Talpas és Barnabás, míg eljutnak a jegesmedvék birodalmába és onnan haza a visszavágyott szép gyergyói erdőkbe.

Hát csak olvassátok el véges-végig figyellel. Ha ez a medve-regény jól elszórakoztat, s ha földrajzi és természetrajzi tudástokat játszva tanítással némiképp gyarapítja, ha a kisebbek érdeklődését ezek iránt fel tudja kelteni, akkor ez a mesetörténet elérte célját.

Legközelebb a mesevilág utjain szép lassan elindulunk. Amire felérkezünk az Északi Sarkra, nálunk is beköszönt a tél. Ablakainkat hóvirágok lepik el. Brrr! beh hideg lesz! Talpas és Barnabás majd megfagynak a Jeges-tenger partjain. De ti, kedves gyermekek, a jó anyukával vagy testvérekétekkel meghuzódtok a dohogó kályha mellett, s annak barátságos melegében fogjátok olvasni vagy hallgatni Maekó uraink viselt dolgait.

Tudjátok-e mire akar ez a mesetörténet különösen figyelmeztetni?

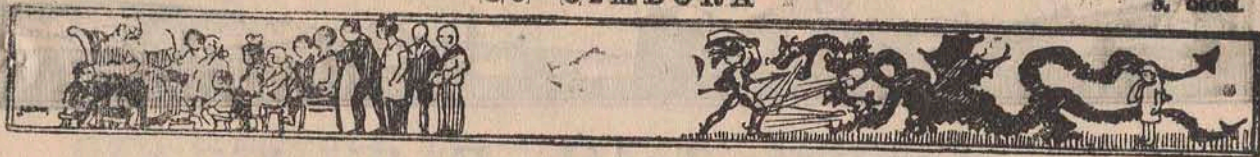
Arra, hogy ragaszkodjunk hazánkhoz, szülőföldünkhöz. Ne törekedjünk idegen világba! Szeressük a magunk népi életét. Hagyományainktól ne térjünk el! Mert lehet mindenütt jó dolgunk, de **otthon**, fajtestvéreink között, mégis a legjobb, legbiztosabb.

Kellemes szórakozást kíván

Dezső bácsi.

Féllábon áll, vigan füttyörész,
Ezer juhra egyszerűen néz.

Mi az?

SZEPTEMBER.

Im eljöttél, sárguló szeptember,
 Tipegve most indul sok kis ember.
 Oh, hol vagy ember, tanító, mester,
 Ki bänni tudsz e zsenge szivekkel??
 Ki a szüiz indulatok rügyeit,
 Szived napsugarával bontogatod,
 És beragyogod az iskolát fénnel,
 A lélek isteni szent tűzével.

Leszállsz a gyermek együgyűségig,
 Felérsz a mindent tudó böles fenségig.
 Minden vagy: szülő, testvér, pajtás.
 Oh, hogy szeretne a csöpp emberhajtás,
 Oh mivé nőne, nemesedne az ember,
 Ha ilyen volna a tanító, a mester.

Livada.

K. Kovács Emma.

Antika mégis csak pacalista lesz

Még ugyan az iskola nem kezdődött meg, de az iskolák körül nagy mozgalom járja. Innen is, onnan is gyermekek bukkannak fel s eltűnnek a nagy, zöldrefestett iskolakapu mögött. Iratkozni mennek. Van, aki magába megy, de a legtöbbit viszi az édesanyja. Ott ni a kis Kovács Antikát is. Antika ugyan váltig szabódik, hogy ő nem megy, mert ő nem akar iskolába járni, nem akar pacalista lenni.

— Ilyet ne mondj, kis fiam! feddi meg az édesanyja — aki nem jár iskolába, az nem tanul meg írni, olvasni, az buta marad.

Néhezen ugyan, de bekerül Antika is az iratkozó helyre. Csak ránéznek a legénykére, rögtön tudják, hogy hányadán áll a dolog. Ugy kell vele bänni, mint a himes tojással, különben eltörik a méceses. Éppen ezért az igazgató bácsi szól hozzá legelőször kedvesen, barátságosan.

— Hogy hívnak, legényke?

Antika épp akkor talált ránézni az egyik faliképen egy tátottszájú oroszlánra, attól ijedt-e meg, vagy az igazgató bácsi kérdésétől, de egyszerre eltörött a méceses.

— Brühühü brühühü! zokog, áztatja könyveivel kis öklét, kabátja ujját.

— Nagyon gyenge szive van a lelkenek, mondja az édesanyja megértő tekintettel az igazgató felé. Egyszelidareu, kedves tanítónéni piros almát vesz elő a fiókjából. A piros alma láttán felhajnallik az Antika borus nézése. De még hozzá a tanító néni is olyan kedvesen tudja biztatni a megriadtlelkü kis emberkét, hogy nem kell félni az iskolától, mert oda

csupa jógyerekek járnak s milyen nagyszerű az, mikor valaki már számolni, meg írni tud. Minden szava egy-egy szegyet huz ki az Antika lelkéből. Amig beszél, a piros alma szépen oda-cuszlik az Antika kezébe, aki előtt egyszerre napsugarassá válik a borus félhomályu iskola-terem. Nini, mintha az oroszlán sem nézne rá olyan mérgesen a faliképről, mint azelőtt és a zsiráf, hogy milyen mulatságos az a hórihorgas hosszunyaku zsiráf! ezen már igazán kacagni kell.

Antika nem is figyel már rá, milyen nagy változás történik most az ő sorsában, hogy ezután élete immár az igazgató bácsi meg a tanító néni kezében folytatódik tovább, hogy tandíjat fizetnek érte s nem ugyan az ő beleegyezésével, de mégis csak beiratták pacalistának.

Antika mindezekre most nem is figyel. Nézegeti megbékélt kíváncsisággal a furábbnál-furább állatokat a falakon, nézi és szoritja kezében boldog mosollyal a piros almát.

László Marcella.

Csevegés Tudóka Ferkóval

A maramuresi sóvidékről kérdezősködsz tőlem, Ferkó fiam? Érdekes vidék, ismerem jól, magam is jártam arra. A máramarosi sóvidék egyik legértékesebb helye Costiui. Ezt a kis bányaközséget köröskörül erdős hegyek koszorozzák. Vadregényes fekvése csodálatosan szép. Costiui zárt medencéjébe csak egyetlen egy út vezet, melynek végtelenül bájos környéke változatos kárpáti tájakat varázsol az utas elé.

Végre beérkezünk a kedves, barátságos bányaközségbe. Első látásra meglep az a jóleső tisztaság, mely Costiui utcáit, házait jellemzi. Látszik, hogy ezt a helyiséget jómódu, szorgalmas, rendszerező nép lakja, melynek munkásai sóbányászattal foglalkoznak. A falu házai kivétel nélkül fehérek. Meszelt falaik ragyognak a napsugárban. Tiszták és esinosak. Minden ház mellett virágos, vagy gyümölcsös kert diszlik, az ablakokban tarka színű muskátlik illatoznak. Jó emberek lehetnek ezek a costiuiak, hogy ilyen gondnal, szeretettel ápolják a virágokat! Olyan is ez a falu lombkoszoruzta házaival, mintha éppen tündérországból került volna ide.

S ha leszállunk a mélységbe, a föld alá, ahol márvány- és üveghez hasonló, csillogó sófalak vesznek körül, a legfelségebb látványosságokban van résziünk.

A hatalmasan kiöblösödő tárnakban vilányvilágítás mellett dolgoznak a munkások. Csak úgy villognak a fehér sóoszlopok s a kifaragott keekatómbók.

Amott van egy szűk, kutszerü mélyedés, melybe sólépesők vezetnek lefelé. Ebben a sötét üregben, melyet csak mécseink imbolygó fénye világít meg, az út félelmesen gyönyörű... Egyszeresen alulról is fény szűrődik a szemünkbe! Még egy rövid kanyargás és lenn vagyunk egy óriási boltíves teremben. Mig fejünk fölött márványos erezéssel békés színben sötétlik a magas bolthajtás, addig lábunk alatt széles, fekete tavat pillantunk meg. Sima, nyugodt felszínén nincs habfodor. Ez a fekete víz nem hullámozik. Lassan uszik rajta egy tutaj. Kisérteties alvilági kép. Itt még a hang is kisértetiesen szól. A legcsekélyebb zörej százszorosan erősöbül. Egyetlen szál hegedű nótája olyan vi-

harosan zendül, mintha egyszerre száz hegedű szólna. S ha a tutaj lapátjával ráütsz a sóval telített vízfelületre, azt hinnéd, hogy közvetlen közeledben ágyudöngés rázkódtatta meg a falakat.

Ez a különös hely egy régen beomlott tárna. Apaffi-aknájának hívják. Hogy miért nevezték el az aknát éppen Apaffi Mihály erdélyi fejedelemről, azt egy öreg nagybetűs könyvből olvastam ki. Ennek meséje van. El is beszélem.

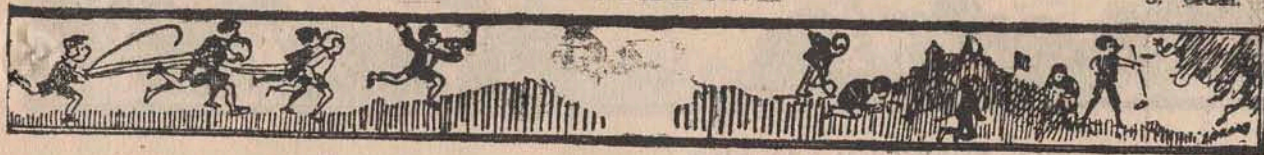
AZ APAFFI AKNA

Réges-régen... azt mondják, hogy az ezerhatszáz éves közepe táján, szóval majdnem háromszáz évvel ezelőtt, II. Rákóczi György erdélyi fejedelem, a folytonos hadakozások miatt nagyon megszorult pénz dolgában. Az ország kinstára kiürült, s a fejedelem Costiui sóbányászait nem tudta többé rendesen fizetni. Pedig ezek a bányászok, akik nagyrészen letelepített szászok voltak, jobbagyi hűséggel ragaszkodtak a fejedelemhez. II. Rákóczi György igazságszerető lelkével mindig szíven viselte hűséges alattvalóinak sorsát s hogy az elmaradt munkabéreket kártalanítsa, pecsétes oklevélben engedte meg a rómszéki bányászoknak, hogy a pénziésséges időkben szombat esti harangszótól a vasárnap reggeli első harangzásig saját maguknak vágassák a sót s azt mint saját tulajdonukat el is adhassák.

Bezzeg megörültek a szászok ennek a bőkezű fejedelmi adománynak! A sónak akkor is nagy volt az ára. Még nagyobb, mint manapság! Tehát minden épkézláb bányász igyekezett is alaposan kihasználni a vasárnapra virradó éjszakai időt, hogy minél több sót biztosithasson magának.

Az inséges rossz idők még Apaffi Mihály fejedelem idejében is keményen tartották magukat. Ennélfogva a rómszéki sóbányászok kedvezményét ő is jóváhagyta. Így aztán a szász atyafiak tovább is gondtalanul bányászkodhattak s elég jó módban éltek.

De az emberi természet, ha nem tudunk vágyainkon uralkodni, még jólétben is elégedetlen. Mindig többet és többet kíván. Elfogta a szászokat is a szerzés láza, hogy aztán minél

CSACSIFALVI IA DOKTOR FOGAT HUZ.

— Hát magával mi förlént, Agyarasi lelke? Tán csak nem volt háború ott az ősi felken? Fője be van pólyálva, szeme alig látszik, Vagy hogy rosszul látnék most is csak a szemem játszik?

több pénzhez jussanak. Mohóságuk már nem elégedett meg azzal, amit az engedélyezett időben megfeszített munkaerővel szerezhettek, hanem egyhanguan elhatározták, hogy a legközelebbi alkalommal a vasárnap délelőttjét egészen a munkának áldozzák fel. A reggeli harangszó nem fogja végét szakítani a bányászásnak. De még a harmadik harangszó sem.

— Hát az istentiszteletre nem mennek?

Nem ám! Minek a templom? Az ájtatosságból nem lehet megélni. A só árából azonban urasan.

Igy gondolkoztak a kapzsi bányászok.

A beköszöntött szombatesti harangszó alatt háromszáz bányász sietett le az aknába. Megindult a gyorsütemű, ideges munka. Háromszáz erős férfi izma feszült meg a kemény csákányütésektől. Döngött a bánya. Halomra dőltek a sötömbök, melyeknek szerterőpködő szilánkjai mint tüzes szikrák sziporkáztak a lámpák sárga fényében. Minden sórepszítés mintha zugta volna: Pénz!... Pénz!... A fáradt mellnek minden zihálása pénz után nyögött: Csak gyorsan... minél többet!...

A sónak sűrű porfelhőjében a bányászmeccsek kerek lángja lidércfényként mozgott. A finom porfelhő már ujnyi vastag réteggel permetezte be a fáradhatatlan munkásokat. Mintha behavazott emberek hósáncokat zuzná-

nak össze... Vagy talán nem is földi lények ezek az eszeveszetten dolgozó alakok? Sötét árnyékuuk idegesen ugrál a sófalakon. Háromszáz árnyék mintha haláltáncot járna... Mesebeli szellemek fekete árnyéka...

És megszólalt a reggeli harangszó: Bim-bam!... Nem volt messze a templom. Komoly hívó szavata szeretettel szállott le a tárnába. De az éktelen zajban senki sem hallotta.

Különben sem akarták hallani.

Már előre kijelentették: Csak kongjon, morogjon az öreg harang. Egyéb dolga sincs. Minket ma nem zavar. Ma nem nekünk beszél...

Egy óra múlva megkondult a második harang. Costini bányafőnöke türelmetlenül állott ablaka előtt. Nyugtalanul nézett a bányakijárat felé. Rég eltelt a kijelölt idő s még egy bányász sem érkezett a felszínre. Talán valami balszerenese érthette őket? Máskor már az első harang szavára megjelentek. Már ott sorakoztak valamennyien a templom előtt. És ma? Nincsenek sehol. Pedig nemsokára összehuznak.

Nosza leküldi egyik felügyelőjét a tárnába, hogy nézze meg, mi baj van odalenn? Miért a nagy késedelem?

A felügyelő sietve teljesítette a parancsot. Nem gondolta, hogy vesztébe rohan.

— Mit akarsz itt? Ki küldött ide közénk? — ordították feléje dühösen a megzavart munkások.

— Jó emberek, ma vasárnap van, vár a templom!

— Nincs szükségünk templomi beszédre! Pusztulj innen! Hord el magad! Kémkedsz, gyalázatos!... Áruló!...

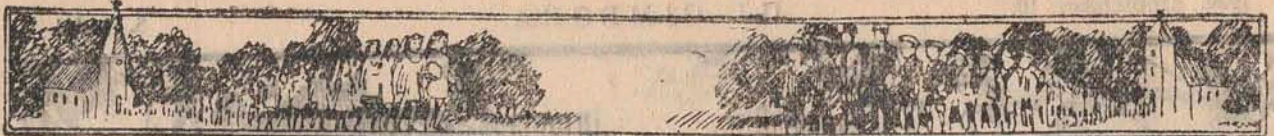
— Csak azért jöttem, hogy óva intsek: Szenteljétek meg az Ur napját... — kérlette őket a felügyelő.

— Ha! ha! ha! Ki az az Ur? Mi vagyunk az urak. S azt tesszük, amit akarunk! Talkarodjál innen, ha életed kedves!

— Megörültetek? Mi van veletek? A sátán mótelyezte meg lelketeket? Nem félték az Istent kezétől, mely biztosan sujt!?

— Hátha sujt, én is sujtok! — kiáltotta eltorzult arccal az egyik dühöngő bányász, s csakányának egyetlen ütésével agyonverte a felügyelőt.

A szegény ember hangtalanul esett össze.

S abban a pillanatban megkondult a templomnak mind a három harangja.

Szomorú bongás . . . Gyászos hang. Mintha temetnének . . .

A bányászok diadalmasan álltak körül a halottat. A harangzugást észre sem vették.

De jaj, mi ez?

Mennydörgő robaj . . . pokoli recsegés . . . földindulás . . . A bánya falai meginognak, összedőlnek . . . A mélységből fekete vizsugarak törnek elő zugya, bömbölve . . . Mintha feneketlen tenger szája tátongott volna. Pillanatok alatt elnyelt mindent . . . A háromszáz mécszlánggal együtt háromszáz emberélet világát is kioltotta az áradat. Velőtrázó sikoltás . . . Eltorzult hangok . . . Aztán vaksötétség és süket néma csend . . . Szörnyű végétélet! . . .

A kapzsi bányászok egytől-egyig a mélység örvényébe zuhantak. S a munka gyászos helyén egy nagy rémes, fekete tó reszketett. A tó partján holtra meredten, de nyugodt szelíd arccal feküdt a felügyelő.

A borzalmas bányapusztulást mindenki a haragos Ég büntetésének tartotta.

Háromszáz jómódu bányászcsalád maradt egyszerre kenyérkereső nélkül!

* * *

Bizony régi történet ez! Apaffi Mihály idejéből való. Ezért nevezték el az elsülyedt bányát, a fekete tavas aknát, Apaffi aknájának.

Azóta ide s tova kétszázötven esztendő suhant el Costiui felett is, de az Ur büntető csapását még ma sem feledték el az itteni bányászcsaládok.

A jó Isten sokszor azért büntet, hogy javitson. Ez a rémes eset, s az utána következő sok-sok megpróbáltatás megnemesítette az idevaló nép lelkét. Manapság nem akad köztük olyan, aki a vasárnapi istentiszteletet bármily anyagi haszonért elmulasztaná.

Az Apaffi-akna örökös élő figyelmeztetés maradt. Bár nincs több szükség a figyelmeztetésre. Ma már az istenszeretet mély gyökeret vert itten minden család szentélyében.

De meg is látszik a kis bányaközségben az áldás. A fehérre meszelt, jómódu házak virágos ablakaiból a jólét s a megelégedés mosolyog reánk.

2.

— Oh jaj, kedves doktor ur, nagy a bajom nékem, Csillagot lát a szemem, oda legszebb ékem. Csikósinak csikája kirugta a fogam, Oda van legszebb ékem, oda az agyaram.

— No csak üljön le kérem, ide ni, a székbe, Mindjárt meg is vizsgálom, mi van itt a lékbe? Bizony kérem nagy baj van, új fogsor! kell lenni, Kukoricát három nap nem szabad raj! enni.

A CSÓKA ÉS A MÉH.

Fáy András meséiből.

Csodálkozva nézte a csóka, hogyan rajzanak a méhek. „Beh kegyetlen szülék vagytok ti! — szólt a méhekhez, szárnyokra eresztitek fiaitokat s nem adtok sem lakást, sem uti eleséget szegényeknek!” „De velök adtuk örökségüket — felelnek a méhek — azt a tudományt, hogyan kell sonkolyt és mézet gyűjteni, ez pedig többet ér a bizonytalan vagyonnál. Lám, amott a csóka tavalyi fészkeben az idén már a szarka költött!”

Ha jó nevelést kaptok, gyermekek, bármi egyéb földi javaknál, veszendő örökségnél biztosabb vagyont kaptok: legyetek érette háládatosab jó szüleiteknek.

A GONDATLAN TÜCSÖK.

Jó dolga van a tücsöknek,
Pár falatka csak kerül
Mindennapra a gyomrába.
Nem gondol ő csak a mára:
Alszik, henyél, hegedül.

Hogy üres a kamarája,
S hogy télen majd mit csinál,
Arra biz ő sohsem gondol.
Menti magát minden gondtól:
Eszik, henyél, muzsikál.

Hangya-népek arra futnak...
Ők nem élnek tétlenül,
S feléje mind intőn szólnak:
„Gyjtsél! Itt a tél maholnap!”
Hej, de ő csak hegedül.

Szorgos méh, ha arra röppen,
Az is intve prédikál,
De hiába a serkentés!
Ő bizony, míg éhen nem vész,
Muzsikál, csak muzsikál!

Kriúszelyi Erzsike néni.

Tutajosok

Mese Évikéről

Évike jó kisleány, ami nagy szó ma, mikor olyan sok rakoncátlan, engedetlen gyermek van.

Az Évike apukája csizmadia, van egy bátyókája, kit Pistinek hívnak. Pistike tiz éves és negyedik elemista. Évike öt éves és ovodába jár. Pistike nagyon jó tanuló, szeretik is a tanítóbácsik, mert engedelmes, szófogadó, szorgalmas gyermek, aki leckéjét a játék miatt nem hanyagolja el. Hogy Pistike ilyen jó tanuló, azt némiképp öt éves hugoskájának is köszönheti. Évike, korához képest, nagyon értelmes gyermek. Ha látja, hogy Pistike tanul, nem játszik, nehogy Pistike is kedvet kapjon a játékhoz és emiatt a tanulást elhanyagolja. Kér ceruzát, írópapírt és amíg Pistike tanul, Évike szép csendben egy könyvből nagy ákombákom betűket rajzolgat a papírra. Ne nevéssétek ki Évikét, gyermekek, mert hiszen ez azt bizonyítja, hogy ha Évike nagyobbacska lesz, nagyon szépen fog tudni írni, vagy rajzolni. Pistike és Évike, nagyon szeretik egymást, amint ez jó testvérekhez illik, nem civakodnak.

Évike szülei nagyon boldogok, hogy ilyen kedves, jó gyermekekkel áldotta meg őket a jó Isten. Családi boldogságuk tiszta egét sötét felhők nem borítják el.

Mi a családi boldogság titka?

A családi boldogság titka az egyetértés, szeretet. Az, hogy ti gyermekek szüleiteknek mindenben engedelmeskedjétek, legyetek szófogadók, tanulásban szorgalmasak, röviden: Legyetek jók!...

Azoknak a gyermekeknek, kik szülőiket szeretik, nem fog nehezükre esni, hogy jók legyenek. De boldogok is lesznek! Gyermekek, ne fedjétek a jelszót: Legyetek jók!

Kovács Margit.

IMÁDKOZZÁL . . .

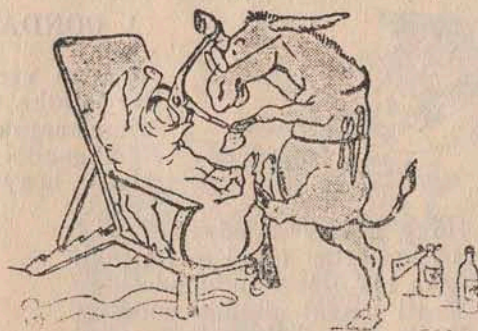
Pósa Lajos.

Aki éjjel rád vigyázott,
Mondj az Urnak imádságot.

Lásd a rigó már elmondta,
Imádságát eldalolta.

Mondj te szebbet a rigónál,
Angyalmódra imádkozzál.

3.

Jaj, jaj, jaj, jaj! a fogam! — Agyarasi jaigat,
A foghuzó szájában, doktor rá sem hallgat.
— No, csak egy kis lürelem és kinn a fog végre,
Agyarasi keserves képpel néz az égre.

A SOK TANÁCSADÓ.

A kakas észrevette, hogy a szomszéd udvaron tyukok vannak, most vette őket a háziasszony. Gondolta, hogy látogatást tesz és bemutatkozik.

Felvette a vadonat új ünneplő ruháját és a baromfiudvaron mutogatta társainak.

— Lululululu, — szolt a pulyka, kékülve, zöldülve az irigységtől, — a kabát nyaka eláll!

— Vák-vák-vák, — szolt egy kancsal ruca, — igen bő a dereka!

— Kotty-kotty-kotty, — szolt egy kotló, — hosszú a nadrág!

A kakas hirtelen a szabóhoz vitte az ünneplő ruhát, hogy azt igazítsa meg. Amint készen volt, felvette és megkérdezte a baromfiudvar lakóit:

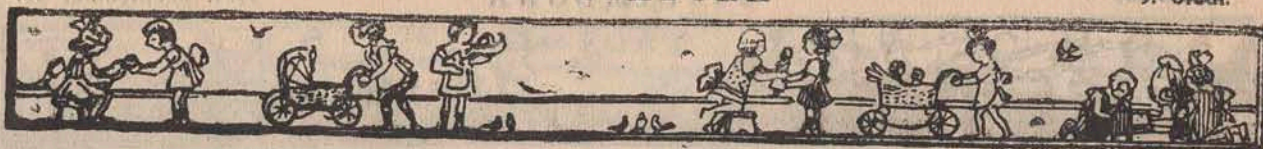
— Kukorrikuu! Jól van-e megigazitva? Magában pedig így szolt: csak az a baj, hogy mindenütt szorít!

— Jól van, szép, csinos, — felelték, s azzal tovább álltak; a pulyka, ruca, kotló és mindenik tanácsadó nevetett.

— Apám — szolt a kakashoz egy csirke — ne hallgass többé rájok, kinevettek, amiért rájok hallgattál, s örülnek most, hogy kárba ment az ünneplő ruhád.

Dr. I. Diénes Jenő.

ÉDESANYA POSTÁJA:

ÜZENET ISKOLANAPRA.

M^a az Isten kertjében szántunk,
 Asunk, kapálunk, boronálunk,
 Talajt porhanyitunk könnyel, verifékkal,
 Simogalunk selymes, gyöngéd női kézzel.
 Szívünk melegével kelesztjük a magot,
 Csókkal permelezzük üdítő harmatot.
 Arccal simogaljuk a kihajlott csirát,
 Napsugárból fonunk fejére koronát.
 Ma vígan vagyunk!
 Isten a kerle mosolyog.
 Sütbe a buval, bajjal,
 Fel a vig danazajjal,
 Félre csüggedéssel,
 Előre reménnyel!
 Szoríts kebledre virágnyalábot,
 Ibolyát, violát, gyöngvirágot,
 Pipacsot, rózsát, buzavirágot,
 Tánccold körül az egész világot.
 Paltanj szellőszámra,
 Vedd utad ég felé,
 Hátra ne tekint! Meg ne állj!
 Míg nem julsz trón elé.
 Tedd az Ur ölébe a virágnyalábot:
 Jancsit, Pistát, Juliskát,
 Borcsát, Szuzskát, Jóskát,
 Fekete tagnapok hasadó hajnalát
 Szent anyák és bus apák szemefényét,
 Dicső multnak, könnyes mának reményét.

Dr. Ferenczy Zsigmond.

* * *

Az édesanyák szívébe markol bele ez az üzenet,
 akik bizonyára megérik ennek a versnek mélysége-
 sen nagyszerű, gyönyörű gondolatát. Különösen
 ilyenkor, szeptember elején, amikor minden gondon
 túl büszke örömmel fogja meg minden édesanya
 gyermeke kezét és viszi az iskolába.

KÖZMONDÁSOK — BÖLCS MONDÁSOK.

Az ember semmivé törpül Isten hatalma
 előtt. (Labud László V. g. o. t. Alba-Iulia gyűj-
 teményéből.)

Könnyebb utólélni a hazug embert, mint
 a sánta kutyát. (Karajos Irmuska II. g. o. t.
 Feldioara.)

Jobb ma egy veréb, mint holnap egy tuzok.
 (Derecskey Sándor IV. el. o. t. és Lali Baia-
 Mare.)

Ki Istenben bizik, nem csalatkozik. (Ney
 Szuzska IV. el. o. t. Oradea.)

FELHÍVÁS AZ ELEMI ISKOLÁK IGAZGATÓSAGAIHOZ.

Az Uj Cimbora megindulásának első éve
 lényes eredményként bizonyította azt, hogy
 eleltre született ez a kicsi ujság s életet, ele-
 venséget kelt maga körül, anol megfordul az-
 által is, hogy kapcsolatot teremt gyermek és
 gyermek, iskola és iskola között úgy, hogy pe-
 dagógusaink, tanítóink részéről a legmesszebb
 menő támogatást érdemli ki. Eppen ezért is az
 új iskolai évben minden iskolának küldünk
 mutatószámot, hogy az igazgatóság az is-
 kola könyvtárának megrendelhesse. Kérjük az
 igazgató urakat, fogadják szívesen ezt a kis
 ujságot, amely ma már szinte segédeszközzé
 vált a tanításnak és tegyék lehetővé, hogy az
 előfizetési díjat pontosan meg is kaphassa a
 kiadóhivatal, mert ez az ujság vérkeringésének
 az előmozdítója.

Vannak előfizetőink között nagyon szegény
 iskolák, ahol nincs alap az ujság előfizetésére.
 Ilyen helyeken 2—3 tojás, 5 szem diómkint, ter-
 mézetben maguk a gyermekek hozzák össze az
 előfizetési díjra valót, de legalább egy példány-
 ban mégis megrendelik az ujságot az iskola
 könyvtára számára. Vannak aztán helyek, ahol
 a nőszövetségek járattják az iskolának. A firtá-
 nusi iskolának pl., mint régi hálás tanítványa,
 az unitárius teológia dékánja járattja.

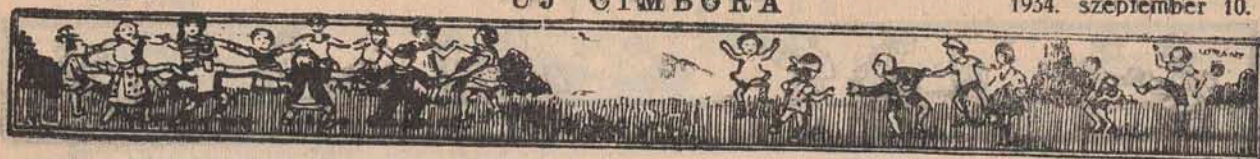
Az Uj Cimbora gazdag életprogrammal,
 célkitűzésekkel indult annak idején, egyes cél-
 kitűzéseit már sikerült is megvalósítani, de tel-
 jes eredményt mindaddig nem érhet el, amíg
 csak pusztán a fennmaradásért olyan ember-
 feletti küzdelmeket kell folytatnia s minden
 életenergiánkat a létért való küzdelem őrli fel.
 Eppen azért irunk most a látóknak, hogy lás-
 sanak, a hallóknak, hogy halljanak. Az Uj
 Cimbora munkája nem babramenő játék, na-
 gyon is súlyos és felelősségteljes, életáldozás.

A mi nehéz munkánkon könnyít az, aki
 megrendeli, tovább terjeszti az ujságot, mert
 ezzel a lap megerősödését segíti elő.

*

Pedagógusaink, tanítóink között sokan
 vannak, akik szívesen forgatják a tollat sza-
 bad idejükben, szívesen és örömmel vesszük
 munkásságukat, hiszen ők állnak legközelebb
 a gyermek lelki világához.

AHOGY KIS MUNKATÁRSAINK IRNAK. EGY KÓRHÁZ AZ ÁLLATOK RÉSZÉRE

Egy látogatásra méltó hely Bombayban „jaina” az állatok kórháza.

Egy „jaina” nevű szektához tartozó vallásos ember, akinek az volt a véleménye, hogy az embernek kötelessége megvédeni és nevelni a sebesült és beteg állatokat, elindult és az uton talált mindenféle sebes és beteg állatot összeszedte és hazavitte. És ezért, ehhez a szektához tartozó gazdag emberek, hogy segíthessenek az állatokon, több kórházat emeltek különböző városokban. Bombayban a kórház, a város legnépesebb és legszebb helyén van, a belépés ingyen van minden látogatónak. A kórháznak van egy nagy udvara sok istállóval, amelyekben tartanak ökröt, lovat, szamarat stb. Semmi sem érdekesebb, mint ezeknek a négylábu beteg állatoknak a gyülekezete; némelyiknek a szeme van bekötve, másoknak meg valami más bajuk van és ott fekszenek nyugodtan a tiszta szalmán. Tíz ápoló lémassa őket és viszik nekik enni rendszeresen.

Külön van a helyük a kétlábu állatoknak, itt lehet látni sasokat, némelyeket falábbal, másokat törött szárnyal, vagy más eféle bajokkal. Mindenféle állatnak van itt helye, még a patkány, egér és sakál félek is találnak néha menedéket ebben a kórházban.

Románból fordította

Benedek Tibor I. lic. o. t.

Hozzászólás a pályázati beszámolókhöz.

Hajós Pista, Oradea a következőképpen bírál:

I. díj: Radó Ella IV. g. o. t. Timisoara

II. díj: Nagy Loránd I. g. ot. Ploesti

III. díj: Csüry Évike, IV. el. ot. Nisipeni.

SZERKESZTŐI ÜZENET

B. Rafael Annuska Teius. Kedves Annuskám, levelét lapzártakor vettem, azért csak néhány sorban írok róla. Köszönöm a bizalmat, hogy a kiadásra vonatkozóan hozzám fordult, rövidesen válaszolok ná, csak egy kis lélegzétvételnyi időm legyen. Szeretettel üdvözlöm. — Józsa János Odorheiu. Kedves levelét lapzártakor kaptuk. Az új kis cimborának már el is küldtük a szept. 1.-i számot. Hogy biztosan megkapja, egyet Odorheiuira, egyet pedig Fágárasra címeztünk. — Petrovay Gabriella, Cluj. Megelőztél a leveleddel, pedig én akartam előbb írni, de most annyi sok minden jött össze, hogy képtelen lettem volna az írásra. Így még jobban örülök, hogy te írtál. Az ügyre nézve nem tudok neked írni semmit, magam is teljes bizonytalanságban vagyok. Mindenestre, ha valami lesz, írni fogok nektek róla. Anyukának kézsők. Mocónak is sok csók.

Uj. Kolozsváry József, Bára. A levelet s a képeket megkaptuk. A képek használhatók. Levél ment a képekkel együtt. Várjuk a linoleum metszetet. Szíves üdvözlöt. — Kormos Jenő Plăiești. Levelét szívesen és örömmel olvastam. A küldött szindarab ügyes s a legkisebb falusi színpadon is könnyen lejátszható. Várjuk további munkásságát. Sigmund Ilonkának üdvözlöttem küldöm. — Bodnár Irma, Oradea. Hol föltötte el a nyarat? Mi újság a mesélő kerlben? Nem tudom, hogy ígéretemnek mikor tehelek elegend. De addig is szeretettel üdvözlöm. — Kadecska Piroska, Bucuresti. Az ilyen helyesen megírt levelet mindig szívesen olvasgatom, mint amilyet te írtál most nekem Piroska. Ugy megismertelek a leveleddel keresztülf, mintha csak előltem állnál. IV. elemista vagy s a Bitay tanítóházi iskolájába jársz. Szeretsz tanulni, de olvasgatni is. Az Uj Cimborára verseit, meséit mindig elolvasod, alig várod már, hogy az a kilenc nap elmúljon s a tizediken megérkezzen az Uj Cimborára. Mindig azt nézed meg legelőször, nincse-e benne számodra üzenet? Szeneknél levelezni egy hozzád hasonló korú kislánnyal, akivel aztán jó barátnők lennétek. Hát ez az üzenetet mindenki elolvassa, s aki akar veled levelezni, ide küldi majd a levelet a mi címünkre, mi majd továbbíthatjuk neked. — Román Katalin IV. el. o. t. és Harkácsi Sárika III. el. o. t. Salu-Mare. Elhatározátok, hogy ezentul minden rejtvényt megfejtetek és nem csak megfejtitek, de be is külditek. Boldog voltál Katalin, hogy a „Mesemondó királykisasszonyban” a kis hündérke szerepét te játszottad, alig várod már, hogy könyvvalakban is megjelenjen ez a meseláték. A „ki találja ki” 3-ik kérdésre nagyon szépen feleltetek mind a ketten. Az új rejtvények kö-

zött a második jobban sikerült, mint az első. — **Miklós Mária, Cluj.** A küldött előfizetés megérkezett. Várjuk bemutatkozó leveled. — **Weress Zsófia IV. el. o. t. Cluj.** Örültél a címlapon megjelent fényképnek. No ha te örültél, mi is örültünk, mert a ti örömeitek a mi örömünk is. Ugyes leányka vagy — már is beküldted a vakáció beszámolódat. No várjuk a többi kis cimborától is. — **Bálint Edil V. el. o. t. Cluj.** Székelyföldön nyaraltál a jó nagymamánál. Pompásan is telt az idő. Sokat fürödtél a Küküllőben — no gondolom épülve, szépülve és megerősödvé kerültél haza édes jó anyád örömeire. Mindenkinék, aki rejtvényt fejt, bekerülhet a nevé a megfektők közé. — **Lówy Évike IV. el. o. t. Déva.** Nagyon aranyosan írtál. Évike, kétszer is elolvastam a leveled. Ez pedig igen nagy szó, mikor a szerkesztő néminek olyan sok a dolga, de az ilyen leveleket, akármilyen sok dolgom is van, még egyszer elolvasom. Irod a többek között, hogy német iskolába jársz, de azért románul és magyarul egyformán tanulsz. Nagyon helyes — azt szokták mondani: ahány nyelv, annyi ember. S a nyelvek tudása megkönnyíti valakinek az életben való boldogulását. Ij máskor is kési Évi. — **Nagy Lorándka I. g. o. t. Ploesti.** Örültél az Uj Cimbora ajándékának, nem is gondoltál olyan szép és értékes ajándékra, annál nagyobb volt az örömed, mikor megkaptad. Kedves szüleidet üdvözlöm. — **Adorján Istvánné, Secueni.** A küldött előfizetés megérkezett. Várjuk a kis cimborá bemutatkozó levelét. Szíves üdvözlünk. — **Kiss Sanyika, Brasov.** Látom jó kis cimboránk vagy, Sanyika — gondolsz az újságra is. A vakáció beszámolót tőled is várjuk. — **Marosán Palika, Oradea.** Irod, hogy ha a Mesemondó királykisasszony megjelenik könyvalakban, neked küldjük el az első példányt. Jól van, Palika, gondolni fogunk rád. **Silberstein Károly, Nuszalau.** Remélem, mint új kis cimborá sok örömet szerzel nekem. — **Waczal Józsi, Mercurea Ciuc.** Szeretném, ha a toborzóban a te neved is benne lenne. — **Kovács Klárka, Puskás Eszike, Rauch József, Tüzes Irénke, Schalat Hilda, Kondray Lilike, Filcsák Idikó, Cseh Sasa, Vargha Mancika, Suszler Jenő, Bélig Ilonka, Karajos Irmuska, Nyárárdy Évike, Weress Lencsike, Márton Miklós, Pali, Mihalca Cornelia, Kalafoni Baba, Herskovits Ivánka, Moga Margit, Bene Sári, Borbáth Margitka, Boda Máté, Belle Bandi, Héjja Acika, Szolyoni Magda, Török Feri, Löwe Kató, Ivanovits Draga Mária, Czeglédy László Ferenc, Belényessy Palika, Baruch Magda, Ungi Borbála, Szabó Lidia, Pongrácz Évike, Marx Emika:** elküldhük nektek a könyvelési füzeteket. Megkaptátok-e? Aki megkapta jól megőrizze és forgassa lapjait gyakran, innen lehet meghudni leghamarabb, hogy kinek mikor esedékes az előfizetése.

Szöke István II. g. o. t. Odorheiu. A megfektésed jó. Látom a históriában is ottlón vagy. Remélem, az iskolában is így megállod a helyed? **Sólyom Fekete Pilyu, Rápollhy Jenőke, Csüry Évike, Berenczei Kovács Edi, Kamizsay Jenőke, Makó Tivadar, Udvary Sárrika** négy kis levelező cimborák nem hallok most felőletek. No majd pótoljátok ki a hosszú szünetet. — **Petrovay Szabcsika, Cluj.** Oh, oh, mit hallottam. Szabcsika — beteg voltál a múlt héten! Ejnye az a csunya betegség, hogy téged is meglátogattam! No de az a fő, hogy most már jobban vagy. Már nem sokára jánni fogsz az iskolába, megtanulsz majd írni és olvasni. Milyen pompás lesz, mikor karácsony után te magad fogod olvasni Talpas és Barnabás kalandos utazását. Érdekes lesz az, meglátod csak Szabcsika! — **Fehér Gabi, Timisoara.** Azt irod, meg akarod tanulni te is, hogyan kell kiállítani a pénzes utalványokat, mert édesapád neád bizta, hogy az előfizetést ezután magad intézd. Nagyon helyes, mert így legalább önállóságra szoksz.

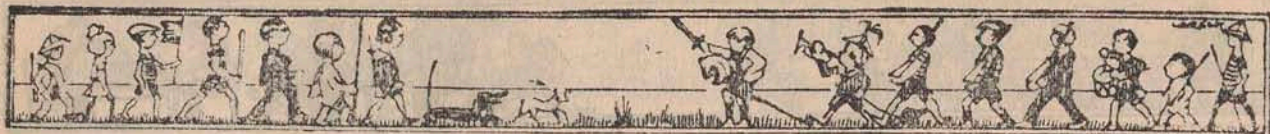
DALOLJATOK KIS CIMBORÁK... KÉK NEFELEJTS...

Kék nefelejts, kék nefelejts
Virágzik a tó partján.
Beteg vagyok, fáj a szívem,
Ugy sem soká élek már.
Hanem azért, hanem azért,
Koszorut ha meghalok
A siromra, sirhalmomra
Nefelejtsből fonjátok.

4.

Nem hiába járt lá doktor hajdanában,
Csacsifalván a híres csacsi iskolában,
Kihuzza a rossz fogat s ujal rak helyébe,
Nincs is ilyen doktor lán három vármegyében!

FEJTÖRŐ

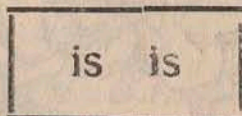
KERESZTREJTVENY.

Beküldte: Grünfeld Feri II. g. o. I. Satu-Mare.

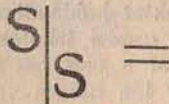
1	2	3	4	5	6	7
	8					
9	10			11	12	
13		14	15			
16		17		18		
19	20			21		
22						
23				24		
	25					
26						

Vízszintes: 1. Hangszer. 9. Vissza: női név. 10. Élkezetten sírköveken olvasható. 11. M.G.B. 13. Szőnyeget is helyettesít, de kliséit is metszenek belőle. 16. A-val közben végtag. 17. igekötő. 18. d-vel gyümölcs. 19. O.E.I. 21. er-el a végén órafajta jelent. 22. Exotikus virág. 23. Női név. 24. I.A.L. 25. A-val a végén régen használt idős női név. 26. Virág névelővel.
Függőleges: 1. Két hangszer. 2. Fiunév befűk kerve. 3. R.V. 4. Vissza: mutatószó. 5. Név németül. 6. E. 7. vissza..... muskátli virággal, utolsó betű elhagyandó. 10. Szabad idegen nyelven. 12. Sziget Ausztrália és Ázsia között. 14. Állati lakás. 15. Igekötő. 20. Két szó. I. női név, II. háziállat. 21. L-el valamit tartanak benne. 26. Ige, tanuló is teszi. 27. N.G.

Beküldte: Fried Laci I. g. o. I. Satu-Mare.

Beküldte: Weiss Bandi IV. el. o. I. Satu-Mare.

HUMOR.

A tanítónéni rászól Bandira:
 — Ejnye-ejnye, Bandi, hogy lehet annyi pocát ejteni az irkára?
 — Nagyon könnyen tanítónéni, csak bele kell mártani a tollat a tintába.

KIADÓHIVATAL POSTAJA.

Réthy Ellyke Bereni 100, Miklós Mária Cluj 100, Borbély Judith Turda 50, Váry Imre Sânmiclaus 100, Balázs Anna Sighet 100, Győry Ferenc Oradea 50, Adonján Istvánné Secueni 100, Brasov: Miklós Jancsi 100, Kiss Sanyi 100, Loco: Klein Agi 20, Mészáros Imre 30, Szabad István 20, Braun Laci 17, Kapitány Rózi 50, Bartha Árpád 50, Gerényi Joli 50, Lakatos Jóska 43, Gáspár Ede 50, Zamfirescu Elisabeta 50, Haupt Gyurka 34, Szász Feri és Lajcsi 43, Rosenfeld Sanyi 50, Boros Magduska 100, Schallak Pisti 50.

A legkedvesebb, legszebb gyermekkönyvek egyike Dr. Dienes Jenő: Magduska mesekönyve, 40 lei és 10 lei portóköltség, erős vászonkötésben, megrendelhető kiadóhivatalunknál is.

Morawetz Testvérek R. T. zenemű-kereskedése Timisoara 10 kottát küld ingyen az Uj Cimbora előfizetőinek, ha igazolni tudják, hogy előfizetésük félévire, vagy az utolsó negyedre rendezve van. Aki a 10 kottára igényt tart, annak szívesen küldjük el az igazol nyugtát.

Előfizetési árak: Egész évre 200, fél évre 100 L. A Családszövetség tagjainak 160 Lei és 10 Lei portó. Egyes szám ára 6 Lei. Magyarországon 12 p. Jugoszláviában 150 dinár. Csehszlovákiában 60 ck. — Magyarországi előfizetőink kéretnek, hogy hátralékos díjaikat Ferenczy Pál gyógyszerész Hosszupályi, Bihar-megye címre juttassák el.

Főmunkatárs: TELEKY DEZSŐ.

Uj Cimbora szerkesztősége és kiadóhivatala
 Satu-Mare, P. Bratianu No. 9.

SZABADSÁJTÓ R. T. NYOMDABÉRLETE